

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

FACTORS INFLUENCING ON HEALTH PROMOTING BEHAVIORS IN YOUNG ADULTS WITH HYPERTENSION

ปวีตรา จริยสกุลวงศ์ 5337311 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วิชชุดา เจริญกิจการ, ปร.ด. (การพยาบาล), วันเพ็ญ ภิคุณุภาสกุล, ปร.ด. (การพยาบาล), วีรณัฐ รอบสันติสุข, พบ., วว.อายุรศาสตร์ทั่วไป, วว. อายุรศาสตร์ต่อมไร้ท่อและเมตะบอลิซึม, ศรีนรินทร์ ศรีประสงค์, ปร.ด. (การพยาบาล)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ การรับรู้ภาวะสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคต่อการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ และอิทธิพลระหว่างบุคคลของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยใช้แบบจำลองการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่มีอายุระหว่าง 20 – 40 ปี ที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคความดันโลหิตสูง แผนกผู้ป่วยนอก และสถานบริการสุขภาพปฐมภูมิศิริราช โรงพยาบาลศิริราช เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก จำนวน 78 ราย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ 3) แบบวัดการรับรู้ภาวะสุขภาพ 4) แบบวัดการรับรู้อุปสรรค และ 5) แบบวัดอิทธิพลระหว่างบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษา พบว่าพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.48$, $SD = 0.29$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ด้านโภชนาการด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและด้านการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ในระดับต่ำ ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 22.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .228$, $p < .01$) โดยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมี 2 ปัจจัย ได้แก่ อิทธิพลระหว่างบุคคล ($Beta = .338$, $p < .01$) และการรับรู้ภาวะสุขภาพ ($Beta = .309$, $p < .01$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ควรได้รับการกระตุ้นให้มีการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองอย่างเหมาะสม เห็นความสำคัญของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่เริ่มแรก และควรมีการส่งเสริมให้บุคคลในครอบครัว เพื่อน รวมถึงบุคลากรทางสุขภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความรู้ให้กำลังใจ เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพครบทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ความดันโลหิตสูง/ผู้ใหญ่ตอนต้น/ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ/ การรับรู้ภาวะสุขภาพ/ อิทธิพลระหว่างบุคคล

FACTORS INFLUENCING ON HEALTH PROMOTING BEHAVIORS IN YOUNG ADULTS WITH HYPERTENSION

PAWITRA JARIYASAKULWONG 5337311 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: VISHUDA CHAROENKITKARN, Ph.D.(NURSING), WANPEN PINYOPASAKUL, Ph.D. (NURSING), WERANUJ ROUBSANTHISUK, M.D., SARINRUT SRIPRASONG, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

The present study was predictive correlational research which aimed at investigating factors influencing health promoting behaviors in young adults with hypertension including perceived health status, perceived barriers to health promoting behavior, and interpersonal influences. The health promoting model of Pender was employed as the conceptual framework of the study. The study subject consisted of young adult patients aged between 20 and 40 years old who sought treatment at the hypertension clinic, outpatient department, and the Siriraj Primary Care Unit, Siriraj Hospital. The subjects were recruited by means of convenience sampling, totaling 78 young adults with hypertension. Data collection instruments consisted of five parts: 1) the demographic characteristics questionnaire, 2) the health promoting behaviors questionnaire, 3) the perceived health status scale, 4) the perceived barriers scale, and 5) the interpersonal influences scale. Data were analyzed by means of descriptive statistics and multiple regression analysis.

The study findings showed that the overall health promoting behaviors of the subjects were at a moderate level ($\bar{x} = 2.48$, $SD = 0.29$). When considering each aspect of health promoting behaviors, the mean scores of the health responsibility aspect, the nutrition aspect, the spiritual growth aspect, the interpersonal relations aspect, and the stress management aspect were at a moderate level, while the mean score of the physical activity aspect was at a low level.

Multiple regression analysis revealed that all of the independent variables could explain the variance of health promoting behaviors of young adults by 22.8% with statistical significance ($R^2 = 0.228$, $p < .01$). There were two factors which had an influence on health promoting behaviors—interpersonal relationships ($Beta = 0.338$, $p < .01$) and perceived health status ($Beta = 0.309$, $p < .01$), respectively.

Based on the study findings, it is recommended that young adults with hypertension should receive care that enables them to develop appropriate perceived health status and recognize the significance of health promoting behaviors since the beginning of the diagnosis. Moreover, family members, friends, and healthcare team members should be encouraged to provide knowledge, moral support, and a role model so as to enable patients to adopt all aspects of health promoting behaviors.

KEY WORDS : HYPERTENSION/ YOUNG ADULTS/ HEALTH PROMOTING BEHAVIORS/ PERCEIVED HEALTH STATUS/ INTERPERSONAL INFLUENCES